

تأثیر چسبندگی هزینه بر کیفیت افشای مالی در شرکتهای پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران

دکتر فرزین خوشکار

مدرس گروه حسابداری و مدیریت، موسسه آموزش عالی ناصر خسرو، ساوه، ایران.
f.khoshkar@hnhk.ac.ir

حدیث آقایی

دانشجوی کارشناسی ارشد حسابداری، موسسه آموزش عالی ناصر خسرو، ساوه، ایران. (نویسنده مسئول).
hadissaghaei7676@gmail.com

فاطمه ساعدی

دانشجوی کارشناسی ارشد حسابداری، موسسه آموزش عالی ناصر خسرو، ساوه، ایران.
fatemehsaedi1993@gmail.com

چکیده

اطلاعاتی که از طریق گزارش‌های مالی ارائه می‌شود باید قابل اعتماد، مربوط، مناسب و کامل باشد. در افشای اطلاعات مالی باید نیازها و خواست‌های سرمایه‌گذاران اصلی، مؤسسات سرمایه‌گذاری، اعتباردهندگان و تحلیلگران مالی مورد توجه قرار گیرد. هدف این پژوهش بررسی تأثیر چسبندگی هزینه بر کیفیت افشای مالی در شرکتهای پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران می‌باشد. پژوهش انجام شده از نظر نوع هدف، جزء پژوهش‌های کاربردی است و روش پژوهش از نظر ماهیت و محتوایی علت و معلولی هست. انجام پژوهش در چارچوب استدلالات قیاسی - استقرایی صورت گرفته و برای تجزیه و تحلیل فرضیه‌ها از تحلیل پانلی کمک گرفته شده است. برای جمع‌آوری اطلاعات، از داده‌های ۱۴۸ شرکت پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران در بازه زمانی ۱۳۹۱-۱۳۹۹ استفاده شده است. نتایج این پژوهش نشان می‌دهد چسبندگی هزینه بر کیفیت افشای مالی شرکتهای پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران تأثیر منفی و معنی‌داری دارد.

واژگان کلیدی: چسبندگی هزینه، کیفیت افشای مالی.

مقدمه

کیفیت افشا میزان اطلاعاتی است که از سوی شرکت‌ها در متون صورت‌های مالی اساسی و یا در یادداشت‌های همراه برای کمک به تصمیم‌گیری ارائه می‌شود. (موسوی شیری و همکاران، ۱۳۹۴). اطلاعات شفاف را می‌توان به‌عنوان یکی از ابزارهای ایفای مسئولیت پاسخگویی مدیران دانست. هرچه انتشار اطلاعات در محیط اقتصادی بیشتر باشد، امکان اتخاذ تصمیم‌های آگاهانه و ایفای مسئولیت پاسخگویی در مورد چگونگی تحصیل و مصرف منابع، بیشتر می‌شود؛ بنابراین، یکی از الزامات رشد و توسعه اقتصادی دسترسی ذینفعان به اطلاعات شفاف و با کیفیت است (ناظمی و همکاران، ۱۳۹۴). همچنین اطلاعات حسابداری مالی نقش مهمی در فعالیتهای مختلف یک شرکت تجاری و همچنین در محیط تجاری کشورها ایفا می‌کند. تصمیمات مالی یک شرکت بر اساس اطلاعات دریافتی از سیستم‌های گزارشگری

حسابداری است. گزارش‌های سالانه حسابداری مرحله نهایی فرآیند افشا را تشکیل می‌دهد. فرآیند افشای اطلاعات مالی شامل تهیه، گزارش، بهبود و استفاده از اطلاعات مالی توسط ذینفعان مختلف در بازار است (عبداله^۱، ۲۰۲۰). از طرفی مطالعه رفتار هزینه در حسابداری مدیریتی یک مفهوم مهم برای تصمیمات داخلی و خارجی یک شرکت است، زیرا حسابداران مدیریت و تحلیلگران پیش‌بینی بر رفتار هزینه‌های مختلف تمرکز می‌کنند. علاوه بر این، شناسایی انواع مختلف هزینه‌ها موضوع مهمی در حسابداری بهای تمام‌شده و مدیریت است. پژوهش‌های تجربی اخیر درباره رفتار هزینه نشان داده است که هزینه‌ها هنگام افزایش فروش بالا رفته، اما در هنگام کاهش فروش به همان میزان کاهش نمی‌یابند، به این رفتار نامتقارن هزینه‌ها^۲ چسبندگی هزینه‌ها^۳ گفته می‌شود. در واقع چسبندگی هزینه‌ها به این علت رخ می‌دهد که اختلافات نامتقارنی در تعدیل منابع وجود دارد (برزگر و ابراهیمی، ۱۳۹۸). از دیدگاه سهامداران نیز از آنجا که رفتار هزینه متأثر از تصمیم‌های گروه مدیریت و اطلاعات صورت‌های مالی منتشر شده است، می‌توان گفت رفتار هزینه ساخت‌یافته تصمیمات مدیریت است و سرمایه‌گذاران می‌توانند با تحلیل اطلاعات مالی، این موضوع را که آیا نحوه رفتار مدیریت موجب تحمیل هزینه‌های زیادی به شرکت می‌شود یا خیر را بررسی نمایند (حیدری و همکاران، ۱۳۹۴). در تحقیقات قبلی تأثیر چسبندگی هزینه بر ویژگی‌های گزارشگری مالی مورد بحث قرار گرفته است. این مطالعات متأثر از رابطه میان این دو متغیر با نظریه نمایندگی می‌باشد. نظریه نمایندگی پیش‌بینی می‌کند که تضاد منافع بین سهامداران و مدیران منجر به ایجاد مشکل نمایندگی می‌شود؛ یعنی مدیران ممکن است که به انجام فعالیت‌هایی اقدام کنند که باعث شود منافع آنها بر منافع سهامداران برتری یابد؛ اما کیفیت حسابرسی منجر به کاهش تضاد نمایندگی می‌شود؛ یعنی در هنگام افزایش هزینه‌های نمایندگی به دلیل نبود نظارت مؤثر، تقاضا برای کیفیت حسابرسی بالاتر افزایش می‌یابد. (ازیبی و همکاران^۴، ۲۰۱۰). این مشکل مشابه با رفتار نامتقارن هزینه است؛ یعنی مدیران تمایل دارند زمانی که تقاضا افزایش می‌یابد، هزینه‌های اداری، عمومی و فروش را خیلی سریع‌تر افزایش دهند یا تمایل دارند زمانی که تقاضا پایین می‌آید، کاهش هزینه‌های اداری، عمومی و فروش را به تأخیر بیندازند (نیکبخت و دلدار، ۱۳۹۵). پس از کشف رابطه میان چسبندگی هزینه و کیفیت حسابرسی، رابطه آن با کیفیت سود که تحت تأثیر چسبندگی هزینه قرار می‌گرفت نیز مورد بررسی قرار گرفت. کوک و همکاران^۵ (۲۰۱۷) نشان می‌دهد که فروش و هزینه اداری عمومی یک شرکت با ساختار سرمایه و کیفیت سود آن همبستگی منفی دارد و در عین حال با بازده سهام آن همبستگی مثبت دارد. دیچو^۶ (۲۰۱۰) معتقد است که رفتار هزینه نامتقارن با سطح کیفیت سود مرتبط است. کیفیت سود به توانایی سیستم حسابداری یک شرکت برای اندازه‌گیری و گزارش سودهایی اشاره دارد که در مورد عملکرد عملیاتی واقعی شرکت با ارجاع به یک مدل تصمیم‌گیری خاص اطلاعاتی دارند این تعریف نشان می‌دهد که کیفیت سود تابعی از (۱) مدل تصمیم‌گیری است که از اطلاعات حسابداری مربوط به کیفیت سود استفاده می‌کند، (۲) میزانی که چنین اطلاعاتی کیفیت عملکرد واقعی اقتصادی را منعکس می‌کند و (۳) کارایی یک سیستم حسابداری شرکت برای ارائه اطلاعات حسابداری بی‌طرفانه و بدون خطا را نشان می‌دهد. بنابراین از آنجایی که رفتار هزینه نامتقارن یک ویژگی مهم از عملکرد اقتصادی واقعی یک شرکت است، باید یک پارامتر مهم برای هر مدل تصمیم‌گیری برای گزارش سود و اطلاعات مالی باشد. (بالاس و همکاران^۷، ۲۰۲۱). متعاقب این تحقیقات، در مطالعات بعدی عبداله (۲۰۲۰) نشان داد که چسبندگی هزینه

¹ Abdullah

² asymmetric cost behaviour

³ cost stickiness

⁴ Azibi

⁵ Cook

⁶ Dechow

⁷ Ballas

می‌تواند به دلیل امکان دستکاری اطلاعات برای حفظ منابع شرکت بر کیفیت افشای مالی تأثیر منفی داشته باشد؛ بنابراین با توجه به اهمیت کیفیت اطلاعات افشاشده در بازار سرمایه برای تصمیم‌گیری ذینفعان مختلف بازار سرمایه در این تحقیق به بررسی تأثیر چسبندگی هزینه بر کیفیت افشای مالی در شرکت‌های پذیرفته‌شده در بورس اوراق بهادار تهران مورد بررسی قرار خواهد گرفت.

ادبیات و پیشینه تحقیق

چسبندگی هزینه

چسبندگی هزینه‌ها به‌طور خلاصه عبارت است از عدم کاهش متناسب هزینه‌ها در هنگام کاهش حجم فعالیت (خواجوی و همکاران، ۱۴۰۰). مدیریت هزینه و چگونگی برنامه‌ریزی مصرف منابع یکی از مسائلی است که همواره مدیریت در راستای ارزش‌آفرینی برای بنگاه تحت مدیریت خود با آن سروکار دارند، اما این امر، مستلزم آگاهی کامل از چگونگی رفتار هزینه‌ها و عوامل تأثیرگذار بر رفتار هزینه‌ها است. (آذرپور و ویسی حصار، ۱۳۹۷). رفتار هزینه به این معنی است که هزینه‌ها چگونه نسبت به تغییراتی که در سطح فعالیت رخ می‌دهد، واکنش نشان می‌دهند (مهتری و محمدیان، ۱۳۹۴). در ادبیات حسابداری مدیریت، فرض اساسی بر این است که بین هزینه‌ها و حجم فعالیت ارتباط متقابلی وجود دارد؛ اما اندرسون و همکاران (۲۰۰۳) این فرض را با ارائه شواهدی برای پدیده هزینه چسبندگی در مورد هزینه فروش، عمومی و اداری به چالش کشیده‌اند؛ بنابراین نظریه چسبندگی هزینه برای اولین بار به‌وسیله آندرسن و همکاران (۲۰۰۳) مطرح شد. نتایج پژوهش آنان نشان داد که دامنه تغییر هزینه‌ها بر مبنای در حال افزایش یا کاهش بودن فعالیت، با هم متفاوت است. آندرسن و همکاران، کوچک بودن دامنه تغییرات هزینه در هنگام کاهش سطح فعالیت را چسبندگی نامیدند. بنابر مطالعات آنها با افزایش ۱٪ در سطح فروش، هزینه‌های فروش، اداری و عمومی ۰/۵۵٪ افزایش و با کاهش ۱٪ در سطح فروش هزینه‌های فروش، اداری و عمومی ۰/۳۵٪ کاهش می‌یابد. (ایزدی نیا و دهچی، ۱۳۹۶). همچنین به بیان بنکر و همکاران (۲۰۱۴) رفتار چسبندگی هزینه‌ها نشان‌دهنده رابطه‌ای نامتقارن بین درآمد فروش و سود است که به میزان قابل توجهی از هزینه، حجم، سود استاندارد، منحرف می‌شود. مهم‌ترین تجلی چسبندگی هزینه‌ها در تجزیه و تحلیل هزینه، حجم، سود، این است که برای سطح فروش تحقق‌یافته در دوره فعلی، سطح هزینه‌ها به جهت تغییرات درآمد فروش نسبت به دوره پیشین بستگی دارد.

دو دیدگاه مختلف نسبت به وجود چسبندگی در هزینه‌ها شامل تصمیم‌گیری منطقی و انگیزشی وجود دارد (ژو و هانگ^۱، ۲۰۱۵).

دیدگاه تصمیم‌گیری منطقی، چسبندگی هزینه‌ها را نتیجه انتخاب منطقی راهکارهای پیش رو بعد از اندازه‌گیری مخارج و هزینه‌ها به‌وسیله مدیریت می‌داند. پژوهش‌های انجام‌شده بر اساس این دیدگاه نشان می‌دهد که چون هزینه‌های تعدیل مربوط به منابع حذف شده در دوره کاهش تقاضا، شرکت را در زمان افزایش تقاضا در دوره‌های آینده متحمل هزینه‌های گزاف مربوط به تعدیل منابع می‌کند، کاهش هزینه‌ها به هنگام کاهش روند تقاضا یا راکد بودن سطح فعالیت توصیه نمی‌شود (بالاکریشنان و گروکا^۲، ۲۰۰۸). با توجه به این مطلب، حتی در زمان مواجه شدن با تقاضای در حال رکود، مدیران تمایل کمی برای کاهش منابع بدون استفاده در شرکت دارند که سرانجام منجر به چسبندگی هزینه‌ها می‌شود. طبق این نظریه زمانی که مدیران با کاهش فروش مواجه می‌شوند، ممکن است این وضعیت را موقتی تصور کنند و انتظار بازگشت فروش به حالت اولیه را داشته باشند. از این رو، برخی از مدیران در دوره‌هایی که فروش روندی نزولی دارد،

¹ Xue, Sh. and Y. Hong

² Balakrishnan, R. and T. Gruca

منابع لازم برای انجام فعالیت‌های عملیاتی را کاهش نمی‌دهند. این رفتار از آنجا قابل توجیه است که حفظ منابع، موجب کاهش هزینه شود، زیرا در دوره‌های بلندمدت در صورت کاهش منابع در واکنش به کاهش فروش، اگر فروش در دوره‌های آتی افزایش یابد، هزینه‌هایی بابت تحصیل مجدد همان منابع به شرکت تحمیل می‌شود از این رو مدیران برای کاهش هزینه‌ها و در نتیجه افزایش سود شرکت در بلندمدت، اقدام به حفظ منابع می‌نمایند. (اسدی و بیگ پناه، ۱۳۹۶) به‌طور خلاصه، نظریه تصمیمات آگاهانه (سنجیده)، این پدیده را تابع تصمیمات مدیریت می‌داند. بر اساس این توجیه، واکنش متفاوت هزینه‌ها به تغییرات سطح فعالیت خواسته خود مدیران است و به‌صورت آگاهانه اتفاق می‌افتد. (ایزد پور و نیکو مرام، ۱۳۹۷).

دیدگاه دوم (تصمیم‌گیری انگیزشی) مبتنی بر انگیزه است و چسبندگی هزینه را با فعالیت‌های مدیریتی مرتبط می‌داند و بیان می‌کند که مدیران آن‌گونه که در دنیای واقعی انتظار می‌رود رفتار نمی‌کنند (ژو و هانگ، ۲۰۱۵). در این ارتباط، چن و همکاران (۲۰۰۸) در پژوهشی رابطه بین امپراطوری‌سازی (حکمرانی مدیران) و انگیزه مدیران را بررسی کردند، رابطه‌ای که نشان می‌دهد چسبندگی بیشتر هزینه‌ها با انگیزه‌های مدیریتی قوی‌تری برای ایجاد امپراطوری‌سازی همراه است. از جمله این انگیزه‌ها می‌توان به انگیزه امپراطوری‌سازی مدیران، تعهدات بدهی، ثبات یا افزایش میزان درآمدهای سال گذشته و پیشگیری از گزارش دهی زیان اشاره کرد که هر کدام به نوبه خود بر کاهش یا افزایش شدت چسبندگی اثرگذار است.

کیفیت افشای مالی

اصطلاح افشا در گسترده‌ترین مفهوم به معنای ارائه اطلاعات است. در حسابداری، از این اصطلاح به نحو محدودتری استفاده می‌شود و صرفاً به معنای ارائه اطلاعات مالی مربوط به یک شرکت در گزارشگری مالی و یا گزارش‌های سالانه می‌باشد. در برخی موارد، مفهوم افشا باز هم محدودتر و به معنای ارائه اطلاعاتی که در صورت‌های مالی منظور نشده است، تلقی می‌شود. مسائل مربوط به ارائه اطلاعات در ترازنامه، صورت سود و زیان و صورت گردش یا جریان وجه نقد نیز بر اساس ضوابط شناخت و اندازه‌گیری حل و فصل می‌گردد؛ بنابراین، افشا در محدودترین معنای خود شامل مواردی نظیر بحث و تحلیل مدیریت یادداشت‌های توصیفی همراه صورت‌های مالی و صورت‌های مکمل می‌شود (کمالیان و همکاران، ۱۳۹۴).

اصطلاحات کیفیت افشای اطلاعات حسابداری و شفافیت یک سامانه افشا به‌صورت مترادف و قابل جایگزین به کار می‌روند و ارائه تعریف دقیق از شفافیت و کیفیت که بر آن اجماع وجود داشته باشد، دشوار است. در این راستا، تاکنون از سازه‌های متعددی از قبیل مناسب بودن، جامعیت، آگاهی دهندگی و به هنگام، به‌عنوان نماینده کیفیت افشا شده است. عوامل تعیین‌کننده کیفیت افشای اطلاعات حسابداری متعدد هستند. پانانن و لین (۲۰۰۹) کیفیت افشای اطلاعات حسابداری را تابعی از عوامل مختلف شامل ساختار سرمایه، نوع مالکیت، رشد فروش، اندازه شرکت و همچنین وضعیت سهام شرکت در بازار سرمایه می‌شناسد. پنمن (۲۰۰۳) کیفیت افشای اطلاعات را متأثر از کیفیت استانداردهای حسابداری، کیفیت حسابرس و مدیریت سود می‌داند. تونا و همکاران (۲۰۰۶) کیفیت افشا را در اثرگذاری به هنگام اطلاعات حسابداری بر شاخص‌های بازار نظیر قیمت و بازده سهام می‌دانند. همچنین آنها یکی از ویژگی‌های کیفیت افشا را تأیید پیش‌بینی‌های قبلی می‌شناسند.

هیئت تدوین استانداردهای حسابداری مالی ایران در این مورد به شرح زیر اظهار نظر کرده است: به‌کارگیری مبانی مختلف در اندازه‌گیری ارزش عناصر حسابداری، شناسایی درآمد به انحصار گوناگون وجود مبانی مختلف برای مقابله هزینه

با درآمد و تنوع رویه‌های حسابداری، افشای رویه‌های حسابداری و توضیحات دیگری را لازم می‌سازد که توصیف رویدادهای اقتصادی را کامل و اقلام صورت‌های مالی را شفاف و گویا کند. شفافیت اطلاعات مالی (کیفیت افشا) شرکت‌ها از جمله دل‌مشغولی‌های اصلی فعالان بازار سرمایه است. اطلاعات شفاف را می‌توان به‌عنوان یک از ابزارهای ایفای مسئولیت پاسخگویی مدیران دانست. هرچه انتشار اطلاعات در جوامع بیشتر باشد، امکان اتخاذ تصمیمات آگاهانه و ایفای مسئولیت پاسخگویی در مورد چگونگی تحصیل و مصرف منابع، بیشتر می‌شود؛ بنابراین یکی از الزامات رشد و توسعه اقتصادی دسترسی ذینفعان به اطلاعات شفاف و با کیفیت است (خواجوی و ممتازیان، ۱۳۹۴).

هدف از افشا در گزارشگری مالی، ارائه اطلاعات لازم برای نیل به مقاصد زیر است:
- ارزیابی عملکرد واحد انتفاعی.

- قضاوت در مورد چگونگی استفاده واحد انتفاعی از منابع موجود.

- پیش‌بینی روند سودآوری واحد انتفاعی در آینده.

بنابراین اطلاعاتی که از طریق گزارش‌های مالی ارائه می‌شود باید قابل اعتماد، مربوط، مناسب و کامل باشد. در افشای اطلاعات مالی باید نیازها و خواست‌های سرمایه‌گذاران اصلی، مؤسسات سرمایه‌گذاری، اعتباردهندگان و تحلیلگران مالی مورد توجه قرار گیرد (کمالیان و همکاران، ۱۳۹۴).

پیشینه تحقیق

بالاس و همکاران (۲۰۲۱) در بررسی رفتار هزینه نامتقارن و کیفیت سود در اروپا ما نشان می‌دهند که وجود انگیزه‌های مدیریتی برای دستیابی به اهداف سود، شدت چسبندگی هزینه را کاهش می‌دهد و سطوح اقلام تعهدی عملیاتی و هموارسازی سود، نسبت به کاهش فروش حساس‌تر از افزایش فروش باشد.

عبداله (۲۰۲۰) در تحقیقی با عنوان تأثیر چسبندگی هزینه بر کیفیت افشای مالی نشان می‌دهد رابطه کیفیت گزارشگری مالی با بهای تمام‌شده کالای فروش رفته منفی، با هزینه فروش مثبت و با هزینه‌های اداری مثبت و ناچیز است. این مطالعه نتیجه می‌گیرد که متغیرهای مربوط به هزینه‌های چسبندگی بر افشای کیفیت مالی تأثیر می‌گذارد.

تانگ (۲۰۲۰) در تحقیقی با عنوان چسبندگی هزینه، زیان‌های آتی شرکت و هزینه‌های حسابرسی نشان داد که هرچه چسبندگی هزینه‌های شرکت بیشتر باشد، احتمال اینکه شرکت در آینده متحمل ضرر شود بیشتر است؛ و هزینه‌های حسابرسی با افزایش چسبندگی هزینه شرکت افزایش می‌یابد.

آدریان^۱ (۲۰۱۹) در بررسی تأثیر کیفیت حسابرسی بر چسبندگی هزینه‌ها نشان داد که کیفیت حسابرسی می‌تواند هزینه‌های چسبندگی را کاهش دهد.

بنکر و همکاران (۲۰۱۶) در تحقیقی با عنوان عدم تقارن هزینه و مدل‌های تعهد اختیاری به این نتیجه رسیدند که انگیزه‌های پاداش کوتاه‌مدت چسبندگی هزینه را کاهش می‌دهد درحالی‌که انگیزه‌های مربوط به سرمایه بلندمدت چسبندگی هزینه را افزایش می‌دهد. این نتایج، تفسیر موجود درباره افزایش ارزش توسط چسبندگی هزینه را تأیید می‌کنند. علاوه بر این، این نتایج پیشنهاد می‌کنند که چسبندگی هزینه بیش از حد پایین، حاکی از رفتار کوتاه‌بینانه نامطلوبی است که به‌طور موقت سود را افزایش داده اما ارزش شرکت را در بلندمدت کاهش می‌دهد.

نتایج تحقیق علیمردی و نریمانی (۱۳۹۷) در بررسی نقش چسبندگی هزینه‌ها در رابطه میان کیفیت سود و مؤلفه‌های مؤثر بر آن حاکی از تأثیر منفی و معنادار چسبندگی هزینه‌ها بر کیفیت سود از یکسو و تأثیر منفی و معنادار بر رابطه بین

¹ Adrian

پایداری سود، قابلیت پیش‌بینی سود و صادقانه بودن سود با کیفیت سود از سوی دیگر است. با این حال تأثیر چسبندگی هزینه‌ها بر رابطه‌ی مؤلفه دیگر (به‌موقع بودن سود) با کیفیت سود به لحاظ آماری مورد تأیید قرار نگرفت. نیکبخت و دلدار (۱۳۹۵) در بررسی رفتار چسبندگی هزینه‌ها و تأثیر آن بر کیفیت حسابرسی نشان می‌دهد که بین رفتار چسبندگی بهای تمام‌شده کالای فروش رفته و کیفیت حسابرسی یک رابطه منفی و معنادار وجود دارد. همچنین، نتایج این پژوهش نشان داد که بین رفتار چسبندگی هزینه‌های اداری، عمومی و فروش با کیفیت حسابرسی رابطه منفی و معناداری وجود دارد. یافته‌های این پژوهش نشان می‌دهد که بین رفتار چسبندگی سایر هزینه‌های عملیاتی با کیفیت حسابرسی رابطه منفی و معناداری وجود دارد. در واقع نتایج پژوهش نشان می‌دهد که با افزایش رفتار چسبندگی هزینه‌ها در هر سه سطح بهای تمام‌شده کالای فروش رفته، هزینه‌های اداری، عمومی و فروش و سایر هزینه‌های عملیاتی، کیفیت حسابرسی کاهش یافته است. اسماعیل زاده و مهرنوش (۱۳۹۳) در بررسی رابطه چسبندگی هزینه‌ها با کیفیت سود و خطای پیش‌بینی نشان می‌دهند در ازای افزایش در چسبندگی هزینه‌های اداری، عمومی و فروش، هزینه‌های کل و بهای تمام‌شده کالای فروش رفته دقت پیش‌بینی سود و کیفیت سود کاهش می‌یابد. خانی و همکاران (۱۳۹۳) در تحقیقی با عنوان بررسی تأثیر حاکمیت شرکتی بر عدم تقارن هزینه‌ها نشان می‌دهند که یک رابطه منفی بین توان حاکمیت شرکتی و میزان رفتار نامتقارن هزینه‌ها وجود دارد. افزون بر آن، مسئله حکومت طلبی مدیران توضیحی اضافی از رفتار نامتقارن هزینه‌ها را بیان کرده و حاکمیت شرکتی از طریق مهار این انگیزه، رفتار نامتقارن هزینه‌های اداری، عمومی و فروش را کاهش می‌دهد. بولو و همکاران (۱۳۹۲) در تحقیقی با عنوان بررسی رابطه بین دیدگاه مدیریت و چسبندگی هزینه در شرکت‌های پذیرفته‌شده در بورس اوراق بهادار تهران به این نتیجه رسیدند که در زمان خوش‌بینی مدیران نسبت به فروش آینده، شدت چسبندگی هزینه‌ها افزایش می‌یابد. همچنین، چسبندگی هزینه هم در مورد بهای تمام‌شده و هم در مورد هزینه‌های فروش، اداری و عمومی وجود دارد و شدت چسبندگی آنها افزایش می‌یابد.

فرضیه تحقیق

چسبندگی هزینه بر کیفیت افشای مالی شرکت‌های پذیرفته‌شده تأثیر معنی‌داری دارد.

روش تحقیق

تحقیق حاضر از نظر هدف کاربردی و از نظر شیوه گردآوری داده‌ها، از نوع تحقیقات نیمه تجربی پس‌رویدادی در حوزه تحقیقات اثباتی حسابداری است که با استفاده از روش رگرسیون چند متغیره (استفاده از روش پانل با اثرات ثابت) و مدل‌های اقتصادسنجی انجام شده است. اطلاعات مربوط به صورت‌های مالی شرکت‌ها، از طریق نرم‌افزار تدبیر پرداز و ره‌آورد نوین و پایگاه‌های اینترنتی بورس اوراق بهادار تهران جمع‌آوری شده است و برای تجزیه و تحلیل داده‌های از نرم‌افزارهای EViews9 استفاده شده است. جامعه آماری پژوهش شامل کلیه شرکت‌های پذیرفته‌شده در بازار سرمایه ایران در یک بازه زمانی ۸ ساله طی دوره زمانی ۱۳۹۱-۱۳۹۹ می‌باشد که با استفاده از روش حذف سیستماتیک و بعد از مدنظر قرار دادن معیارهای زیر تعداد ۱۴۸ شرکت به‌عنوان جامعه آماری انتخاب شدند؛

۱. شرکت قبل از سال ۱۳۹۲ در بورس پذیرفته‌شده و تا پایان سال ۱۳۹۹ در بورس فعال باشد؛
۲. سال مالی شرکت منتهی به ۲۹ اسفند باشد و طی زمان تحقیق تغییر سال مالی نداشته باشد؛
۳. فعالیت اصلی شرکت سرمایه‌گذاری، بانکداری، لیزینگ و نهاد مالی نباشد؛

۴. اطلاعات مورد نیاز در بخش تعریف متغیرها در دسترس باشد؛
۵. شرکت در دوره مورد مطالعه تغییر سال مالی نداده باشد.

متغیرها و مدل تحقیق

متغیر وابسته؛

در این پژوهش کیفیت افشای مالی (disclosure) می‌باشد. به منظور اندازه منظور گیری کیفیت افشای مالی (شفافیت اطلاعات)، از امتیازهای اختصاص داده شده به هر شرکت در اطلاعیه رتبه کیفیت افشا و اطلاع رسانی مناسب که توسط سازمان بورس و اوراق بهادار منتشر می‌شود استفاده می‌شود. رتبه کیفیت افشا و اطلاع رسانی مناسب، براساس وضعیت اطلاع رسانی ناشران از نظر قابلیت اتکا و به موقع بودن ارسال اطلاعات محاسبه می‌شود. ارائه اطلاعات به موقع به سازمان بورس و همچنین ارائه اطلاعات با کیفیت لازم، از جمله معیارهای مهم شفافیت شرکتها در بورس تهران است علاوه بر این گزارش‌های، ۳، ۶، ۹ و ۱۲ ماهه و همچنین صورت‌های مالی میان دوره‌ای و سالانه و گزارش‌های هیئت‌مدیره به مجمع زمان بندی پرداخت سود سهام و... ارائه اطلاعات با اهمیت، به محض وقوع، به سازمان بورس و اوراق بهادار الزامی است.

متغیر مستقل؛

چسبندگی هزینه (stickiness) است؛ که برای اندازه گیری آن از رابطه زیر استفاده می‌شود.

$$\Delta \text{Ln cost } t_{n,i,t} = \beta_0 + \beta_1 \Delta \text{Ln Sales } t_{n,i,t} + \beta_2 D_{n,i,t} \times \Delta \text{Ln Sales } t_{n,i,t} + \varepsilon_{it}$$

که در آن:

$$\Delta \text{Ln cost } t_{i,t} = \text{لگاریتم تغییرات هزینه شرکت } i \text{ در سال } t \text{ نسبت به سال } t-1.$$

$$\Delta \text{Ln Sales } t_{i,t} = \text{لگاریتم تغییرات درآمد فروش شرکت } i \text{ در سال } t \text{ نسبت به سال } t-1.$$

$D_{i,t}$ = متغیر مجازی است که اگر شرکت i در سال t نسبت به سال $t-1$ با کاهش فروش مواجه شده باشد، برابر با یک و در غیر این صورت برابر صفر خواهد بود.

همچنین تأثیر متغیرهای کنترلی زیر نیز بر این رابطه بررسی شده است:

اندازه شرکت (SIZE): که از طریق لگاریتم طبیعی ارزش دفتری کل دارایی‌های شرکت در پایان سال محاسبه می‌شود.

اهرم مالی (LEV): ارزش دفتری کل بدهی‌ها تقسیم بر کل دارایی‌ها در پایان سال.

بازده دارایی‌ها (ROA): تقسیم سود سالیانه به کل دارایی شرکت.

شدت (کثرت) دارایی (AI): لگاریتم نسبت جمع دارایی‌ها به درآمد فروش در سال t .

جریان نقدی آزاد (FCF): برابر است با جریان وجه نقد عملیاتی منهای بهره پرداختی و سود سهام پرداختی به سهامداران تقسیم بر جمع دارایی‌ها در سال t .

مدل آماری فرضیه تحقیق

$$\text{disclosure}_{i,t} = \beta_0 + \beta_1 \text{stickiness}_{i,t} + \beta_2 \text{SIZE}_{i,t} + \beta_3 \text{LEV}_{i,t} + \beta_4 \text{ROA}_{i,t} + \beta_5 \text{AI}_{i,t} + \beta_6 \text{FCF}_{i,t} + \varepsilon_i$$

یافته‌های پژوهش

آمار توصیفی متغیرهای پژوهش

جدول ۱، آماره‌های توصیفی متغیرهای پژوهش را در طی زمان مورد بررسی نشان می‌دهد.

جدول (۱): آمار توصیفی متغیرها

شاخص‌های پراکندگی			شاخص‌های مرکزی		نام و تعداد متغیرها	
بیشینه	کمینه	انحراف معیار	میانگین	میان	علامت اختصاری	متغیرها
۹۸	-۱۴	۲۴/۲۱	۴۷	۵۰/۱۲	disclosure	کیفیت افشای مالی
۱/۱۰	-۰/۶۱	۰/۷۶	۰/۱۵	۰/۱۷	stickiness	چسبندگی هزینه
۲۰/۱۶	۱۰/۰۹	۱/۵۷	۱۴/۳۹	۱۴/۵۴	SIZE	اندازه شرکت
۰/۹۲	۰/۰۴	۰/۲۱	۰/۶۱	۰/۵۹	LEV	اهرم مالی
۱/۸۴	-۰/۵۴	۰/۲۷	۰/۱۱	۰/۱۲	AI	شدت (کثرت) دارایی
۰/۶۸	-۰/۵۹	۰/۱۲	۰/۱۴	۰/۱۷	ROA	بازده دارایی
۰/۵۹	-۰/۲۴	۰/۱۱	۰/۰۳	۰/۰۴	FCF	جریان نقدی آزاد

آزمون نرمالیت

قبل از برآزش مدل، نرمال بودن متغیر وابسته بررسی می‌شود. شایان ذکر است که نرمال بودن باقیمانده‌های مدل، شرط لازم برای اعتبار رگرسیونی است. فرض صفر و فرض مقابل در این آزمون به صورت زیر نوشته می‌شود:

$$\left. \begin{aligned} H_0: \text{ داده‌ها برای متغیر وابسته از توزیع نرمال پیروی می‌کند.} \\ H_1: \text{ داده‌ها برای متغیر وابسته از توزیع نرمال پیروی نمی‌کند.} \end{aligned} \right\}$$

جدول (۲): آزمون کولموگوروف - اسمیرنوف برای بررسی نرمال بودن متغیر وابسته تحقیق

مقدار احتمال	مقدار Z کولموگوروف - اسمیرنوف	بیشترین تفاوت			پارامترهای نرمال	
		منفی	مثبت	قدر مطلق	انحراف معیار	میانگین
۰/۰۰۰	۳/۳۲	-۰/۰۹	۰/۱۶	۰/۱۶	۲۴/۲۱	۵۰/۱۲
۰/۲۱۳	۰/۳۱۶	-۰/۰۳	۰/۰۹	۰/۰۹	۱/۰۸	۲/۴۳

همان‌طور که در جدول ۲ مشاهده می‌کنیم، سطح معناداری برای متغیر وابسته، برابر ۰/۰۰۰ و کمتر از ۰/۰۰۵ است، بنابراین لازم است قبل از آزمون فرضیه‌ها نرمال‌سازی شود. اما پس از بکارگیری تابع انتقال جانسون، متغیر وابسته با سطح معنی داری بالاتر از ۰/۰۰۵ نرمال شده است و در ادامه از توزیع نرمال شده‌ی متغیر وابسته استفاده می‌شود.

آزمون فرضیه

انتخاب مدل

در انتخاب مدل داده‌های ترکیبی با دو حالت کلی روبرو هستیم. در حالت اول عرض از مبدأ برای کلیه شرکت‌ها یکسان است که در این صورت با روش پول و در حالت دوم عرض از مبدأ برای تمام شرکت‌ها متفاوت است که در این حالت روش پانل انتخاب می‌شود. برای شناسایی دو حالت مذکور از آزمون اف-لیمر استفاده می‌کنیم.

جدول (۳): آزمون چاو یا لیمر و آزمون هاسمن

آماره آزمون	مقدار آماره آزمون	P-Value
آزمون F لیمر	۲۰/۵۴	۰/۰۰۰
آزمون هاسمن	۸۷/۴۴	۰/۰۰۰

با توجه به جدول ۳ مقدار احتمال آماره F و آماره کای - دو برای همه مدل‌ها کمتر از ۰/۰۵ هست؛ بنابراین فرض صفر یعنی برابری عرض از مبدأها رد می‌شود، بنابراین استفاده از روش پانل ارجحیت دارد. لذا لازم است برای انتخاب الگوی اثرات ثابت یا اثرات تصادفی آزمون هاسمن انجام شود. نتایج آزمون هاسمن نیز نشان می‌دهد که روش مورد استفاده پانل با اثرات ثابت هست.

جدول (۴): نتایج برآورد فرضیه تحقیق

متغیر	مقدار ضرایب	مقدار t	مقدار احتمال	VIF
stickiness	-۱.۵۴	-۵.۶۷	۰.۰۰۰	۱.۳۲
SIZE	۰.۰۲۳	۱.۳۹	۰.۱۶۸	۱.۱۵
LEV	-۰.۰۹۷	-۱.۶۷	۰.۱۲۹	۱.۲۲
AI	-۰.۱۳	-۲.۷۱	۰.۰۰۷	۱.۴۷
ROA	۲.۵۱	۴.۹۸	۰.۰۰۰	۱.۳۲
FCF	۰.۳۷	۲.۱۸	۰.۰۲۲	۱.۶۹
C (مقدار ثابت)	۱.۵۴	۲.۴۹	۰.۰۱۳	-
مقدار F		۷.۵۴	مقدار احتمال F	
ضریب تعیین (R ²)		۰.۴۶۵۷	دوربین واتسون	
ضریب تعیین تعدیل شده		۰.۴۲۳۴	۱.۷۸	

در بررسی معنی‌دار بودن کلی مدل، با توجه به این که مقدار احتمال (P-VALUE) آماره F از ۰/۰۵ کوچک‌تر می‌باشد (۰/۰۰۰۰) با اطمینان ۹۵٪ معنی‌دار بودن کلی مدل تأیید می‌شود. ضریب تعیین تعدیل شده مدل نیز گویای آن است که ۴۲/۳۴ درصد از تغییرات متغیر وابسته شرکت توسط متغیرهای وارد شده در مدل تبیین می‌شود؛ بر اساس نتایج ارائه شده در جدول ۴، سطح معنی‌داری آماره t مربوط به متغیر چسبندگی هزینه کوچک‌تر از ۰/۰۵ بوده (۰/۰۰۰) یعنی معنی‌دار است، ضریب آن (-۱/۵۴) منفی می‌باشد و مقدار آماره t برای آن برابر با ۵/۶۷- می‌باشد این مقدار آماره t در ناحیه رد فرض صفر قرار می‌گیرد؛ بنابراین می‌توان گفت چسبندگی هزینه بر کیفیت افشای مالی شرکت‌های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران تأثیر منفی و معنی‌داری دارد.

نتیجه‌گیری و پیشنهادات

با ارتقای کیفیت شفافیت و افشای اطلاعات، اطلاعات بهتری در خصوص نحوه اداره شرکت در اختیار ذی‌نفعان قرار می‌گیرد. هدف نظام راهبری شرکتی، کسب اطمینان از عدم وقوع رفتار فرصت‌طلبانه است. این امر به واسطه شفافیت و افشای اطلاعات امکان‌پذیر است و به کاهش مشکلات نمایندگی و اطلاعات نامتقارن بالقوه بین مدیر (نماینده) و ذی‌نفعان مختلف (سهام‌داران، اعتباردهندگان و ...) منجر می‌شود. افشای گسترده می‌تواند سبب جلب اعتماد سرمایه‌گذاران در مورد جنبه‌های مختلف عملکرد یا عملیات شرکت شود و به کاهش شکاف اطلاعاتی بین استفاده‌کنندگان و توزیع متوازن اطلاعات بین آنان یا به گفته‌ای، کاهش هزینه‌های اطلاعاتی سرمایه‌گذاران بیانجامد. از طرفی دیگر نشان داده شد که چسبندگی هزینه یکی از ویژگی‌های رفتار هزینه‌ها نسبت به تغییرات سطح فعالیت است. در واقع چسبندگی هزینه‌ها به این علت رخ می‌دهد که اختلافات نامتقارنی در تعدیل منابع وجود دارد؛ به عبارت دیگر،

عواملی که در تعدیل منابع دخیل هستند، از تعدیل کاهش منابع ممانعت به عمل می‌آورند یا موجب کاهش سرعت انجام تعدیلات کاهش در مقایسه با تعدیلات افزایش، می‌شوند. در مدل نوین رفتار هزینه، زمانی که تقاضا افزایش می‌یابد، مدیران منابع را به میزان کافی افزایش می‌دهند تا به فروش بیشتری دست یابند؛ اما زمانی که فروش کاهش می‌یابد، عملاً برخی منابع، قابل استفاده نیست. به دلیل اینکه نوسانات تقاضا، تصادفی است.

در این تحقیق به بررسی تأثیر چسبندگی هزینه بر کیفیت افشای مالی در شرکت‌های پذیرفته‌شده در بورس اوراق بهادار تهران بر اساس داده‌های ۱۴۸ شرکت پذیرفته‌شده در بورس اوراق بهادار تهران در بازه زمانی ۱۳۹۱-۱۳۹۹ پرداخته شد. نتایج نشان داد چسبندگی هزینه بر کیفیت افشای مالی شرکت‌های پذیرفته‌شده در بورس اوراق بهادار تهران تأثیر منفی و معنی‌داری دارد.

همان‌طور که ذکر شد، تحقیقات مرتبط با رابطه میان چسبندگی هزینه و کیفیت افشای مالی، در آغاز متأثر از نظریه نمایندگی و ایجاد عدم تقارن اطلاعاتی بود و در ادامه تأثیر منفی آن نیز بر کیفیت سود موردتوجه قرار گرفت و نشان داده شد که به دلیل افزایش هزینه‌های شرکت در هنگام کاهش فروش احتمال دست‌کاری صورت‌های مالی افزایش می‌یابد و بنابراین می‌تواند منجر به پایین آمدن کیفیت اطلاعات و در نتیجه کاهش کیفیت افشا در صورت‌های مالی شرکت‌ها شود. بنابراین می‌توان گفت که چسبندگی هزینه می‌تواند به دلیل امکان دست‌کاری اطلاعات برای حفظ منابع شرکت بر کیفیت افشای مالی تأثیر منفی داشته باشد. به عبارتی دیگر از آنجاکه تقاضا برای افشای اطلاعات مالی (در کاهش تضاد اطلاعات) مشابه با رفتار نامتقارن هزینه است؛ یعنی مدیران تمایل دارند زمانی که تقاضا افزایش می‌یابد، هزینه‌های اداری، عمومی و فروش را خیلی سریع‌تر افزایش دهند یا تمایل دارند زمانی که تقاضا پایین می‌آید، کاهش هزینه‌های اداری، عمومی و فروش را به تأخیر بیندازند، می‌توان برداشت کرد که افزایش چسبندگی هزینه می‌تواند عدم تقارن اطلاعاتی را نیز افزایش دهد.

نتایج این تحقیق همسو با نتایج تحقیقات بالاس و همکاران (۲۰۲۱)، عبدالله (۲۰۲۰) و نیکبخت و دلدار (۱۳۹۵) می‌باشد که نشان دادند افزایش چسبندگی هزینه و رفتار نامتقارن آن می‌تواند منجر به پایین آمدن کیفیت افشا و با کیفیت حسابرسی شود.

پیشنهادات برگرفته از نتایج تحقیق و پیشنهاد به محققان آتی

با توجه به این نتایج، به سرمایه‌گذاران پیشنهاد می‌شود که چسبندگی هزینه‌های شرکت‌ها را مورد توجه قرار داشته باشند؛ چراکه می‌تواند به دلیل کاهش سودآوری در فروش در یک بازه مشخص منجر به پایین آمدن کیفیت افشای مالی شرکت‌ها شود. همچنین با توجه به اینکه رفتار مدیران از آنجا قابل توجه است که حفظ منابع، موجب کاهش هزینه شود، زیرا در دوره‌های بلندمدت در صورت کاهش منابع در واکنش به کاهش فروش، اگر فروش در دوره‌های آتی افزایش یابد، هزینه‌هایی بابت تحصیل مجدد همان منابع به شرکت تحمیل می‌شود، پیشنهاد می‌شود که این موضوع مورد توجه صاحبان شرکت‌ها قرار گیرد چرا که در درازمدت موجب پایین آمدن کیفیت افشای مالی و مخبره شدن اخبار نامناسب در مورد وضعیت شرکت به سهامداران می‌شود. به حسابرسان نیز پیشنهاد می‌شود که در موقع حسابرسی هزینه‌های ارائه‌شده را با توجه به چسبندگی هزینه و نحوه تغییر هزینه‌ها با تغییر فروش و درآمد را مورد توجه قرار دهند چراکه می‌تواند منجر به پایین آمدن کیفیت افشای شرکت‌ها شود.

با توجه به تأثیر انگیزه‌های مدیران در چسبندگی هزینه‌ها، پیشنهاد می‌شود که محققان آتی تأثیر خوش‌بینی مدیران، فرصت‌طلبی آنها و انگیزه‌های ایکوته‌بینی آنها را در رابطه بین چسبندگی هزینه و کیفیت افشای مالی مورد بررسی قرار دهند. همچنین پیشنهاد می‌شود.

منابع

- ✓ آذربور، مجید، ویسی حصار، ثریا، (۱۳۹۷)، بررسی چسبندگی هزینه‌های تعهدی در مقابل هزینه‌های نقدی، پژوهش حسابداری، دوره ۸، شماره ۴، صص ۹۱-۱۰۹.
- ✓ اسدی، غلامحسین، بیگ پناه، بهزاد، (۱۳۹۶)، چسبندگی و ضد چسبندگی هزینه‌های غیرتولیدی در شرکت‌های ایرانی، مطالعات تجربی حسابداری مالی، سال ۱۳، شماره ۵۳، صص ۶۳-۸۲.
- ✓ اسماعیل زاده، علی، مهرنوش، علی، (۱۳۹۳)، رابطه چسبندگی هزینه‌ها با کیفیت سود و خطای پیش‌بینی، پژوهش‌های حسابداری مالی و حسابرسی (پژوهشنامه حسابداری مالی و حسابرسی)، دوره ۶، شماره ۲۱، صص ۳۷-۶۱.
- ✓ اکبر مومنی، سید علی، محمدی، محمد، (۱۴۰۰)، بررسی رابطه بین چسبندگی هزینه و ریسک سقوط قیمت سهام در شرکت‌های پذیرفته‌شده در سازمان بورس اوراق بهادار تهران، رویکردهای پژوهشی نوین در مدیریت و حسابداری، دوره ۵، شماره ۶۲، صص ۷۳-۹۰.
- ✓ ایزدپور، مصطفی، نیکومرام، هاشم، (۱۳۹۷)، تبیین رفتار نامتقارن هزینه‌ها بر اساس هم‌زمانی چرخه‌های سیاسی و تجاری، دانش حسابداری و حسابداری مدیریت، سال ۷، شماره ۲۷، صص ۲۳۱-۲۴۶.
- ✓ ایزدی نیا، ناصر، هاشمی دهچی، مجید، (۱۳۹۶)، بررسی رابطه بین مسئولیت‌پذیری اجتماعی شرکت‌ها و چسبندگی هزینه‌ها، حسابداری مدیریت، سال ۱۰، شماره ۳۲، صص ۱-۱۲.
- ✓ برزگر، قدرت اله، ابراهیمی، جمیل، (۱۳۹۸)، رابطه بین سرمایه اجتماعی و اجتناب مالیاتی در شرکت‌های پذیرفته‌شده در بورس اوراق بهادار تهران، دانش حسابداری، دوره ۱۰، شماره ۲، صص ۱۸۳-۲۲۰.
- ✓ بولو، قاسم، خان حسینی، داود، معزز، الهه، (۱۳۹۲)، بررسی رابطه بین دیدگاه مدیران و چسبندگی هزینه در شرکت‌های پذیرفته‌شده در بورس اوراق بهادار تهران، برنامه‌ریزی و بودجه، شماره ۳، صص ۷۹-۹۵.
- ✓ حیدری، مهدی، دیدار، حمزه، قادری، بهمن، خالق پرست، شبنم، (۱۳۹۴)، بررسی رفتار نامتقارن هزینه‌ها از دیدگاه نظریه نمایندگی، رویکرد الگوسازی معادلات ساختاری، دانش حسابداری مالی، دوره ۲، شماره ۳، صص ۱۲۳-۱۴۴.
- ✓ خانی، عبدالله، امیری، هادی، شاه‌محمدی، محمدعلی، (۱۳۹۳)، بررسی تأثیر انگیزه‌های شخصی مدیران بر عدم تقارن هزینه‌ها در بورس اوراق بهادار تهران، پژوهش‌های حسابداری مالی، دوره ۶، شماره ۱، صص ۵۷-۷۴.
- ✓ خواجوی، شکراله، غیوری مقدم، علی، حاجب، حمیدرضا، (۱۴۰۰)، بررسی تأثیر اعتبار تجاری بر چسبندگی هزینه‌ها، دانش حسابداری مالی، دوره ۸، شماره ۳، صص ۱۲۵-۱۴۱.
- ✓ خواجوی، شکراله، ممتازیان، علیرضا، (۱۳۹۴)، بررسی تأثیر کیفیت افشای اطلاعات مالی بر بازده جاری و آتی سهام، دانش حسابداری، دوره ۱، شماره ۱، صص ۹-۲۷.
- ✓ علیمردی، شریف‌آبادی، عباس، نریمانی، فریبا، (۱۳۹۷)، نقش چسبندگی هزینه‌ها در رابطه میان کیفیت سود و مؤلفه‌های مؤثر بر آن، تحقیقات حسابداری و حسابرسی (تحقیقات حسابداری)، دوره ۱۰، شماره ۳۸، صص ۶۷-۸۰.
- ✓ کمالیان، امیررضا، عبادی، فرح‌دخت، حیدری، بی بی آذر، (۱۳۹۴)، تأثیر متغیرهای مالی و غیرمالی بر کیفیت افشا در شرکت‌های پذیرفته‌شده در بورس اوراق بهادار تهران، چشم‌انداز مدیریت مالی، شماره ۱۰، صص ۴۷-۶۸.
- ✓ موسوی شیرینی، محمود، سلیمانی، حمید، مومنی، یوسف، (۱۳۹۴)، رابطه بین کیفیت افشای اطلاعات حسابداری و نوسان‌پذیری بازده سهام، پژوهش‌های تجربی حسابداری، دوره ۵، شماره ۴، صص ۱۳۱-۱۴۴.
- ✓ مهتری، زینب، محمدیان، محمد، (۱۳۹۵)، تأثیر خود رأیی مدیریت بر رفتار نامتقارن هزینه‌ها، تحقیقات حسابداری و حسابرسی، دوره ۸، شماره ۳۲، صص ۱۲۴-۱۴۳.

- ✓ ناظمی، امین، ممتازیان، علیرضا، بهپور، سجاد، (۱۳۹۴)، بررسی رابطه متقابل بین کیفیت افشای اطلاعات مالی و بازده سهام شرکت‌های پذیرفته‌شده در بورس اوراق بهادار تهران با استفاده از سیستم معادلات هم‌زمان، مجله‌ی پیشرفت‌های حسابداری دانشگاه شیراز، دوره ۸، شماره ۲، صص ۲۱۹-۲۴۴.
- ✓ نیکبخت، محمدرضا، دلدار، مصطفی، (۱۳۹۵)، بررسی رفتار چسبندگی هزینه‌ها و تأثیر آن بر کیفیت حسابرسی، پژوهش‌های حسابداری مالی، دوره ۸، صص ۷۷-۱۰۰.
- ✓ Abdullah, Abdulwahid Ahmed Hashed (2020) Impact of cost stickiness on financial disclosure quality: A study in the Saudi Arabian context, *Impact of cost stickiness on financial disclosure quality: A study in the Saudi Arabian context. Investment Management and Financial Innovations*, 17(4), 145-151.
- ✓ Adrian, M (2019) Does Audit Quality able to Reduce Cost Stickiness? Evidence from Property, Real Estate and Building Construction Industry, *KnE Social Sciences / International Conference on Economics, Management, and Accounting (ICEMA) / Pages 564-577*
- ✓ Anderson, M. C., Banker, R. D., & Janakiraman, S. N. (2003). Are selling, general, and administrative costs “sticky”? *Journal of Accounting Research*, 41(1), 47-63
- ✓ Azibi, J., and H. Tondeur, and M. Rajhi. (2010). Auditor Choice and Institutional Investor Characteristics after the Enron Scandal in the French context. *The European Accounting Review*, Vol 15. NO. 4, Pp.115-130
- ✓ Balakrishnan, R. and T. Gruca (2008). “Cost Stickiness and Core Competency: A Note”, *Contemporary Accounting Research*, Vol. 25, No. 4, pp. 993-1006.
- ✓ Ballas, Apostolos A. and Hevas, Dimosthenis (Dimosthenes) L. and Karampinis, Nikolaos I. and Vlismas, Orestes, (2020) Asymmetric Cost Behaviour and Earnings Quality in the European Context (November 12, 2020). Available at SSRN: <https://ssrn.com/abstract=3729539> or <http://dx.doi.org/10.2139/ssrn.3729539>
- ✓ Banker, R. D., & Byzalov, D. (2014). Asymmetric cost behavior. *Journal of Management Accounting Research*, 26(2): 43-79
- ✓ Banker, Rajiv D. and Byzalov, Dmitri and Fang, Shunlan and Liang, Yi, (2017), Cost Management Research (October 25, 2017). *Journal of Management Accounting Research*, Forthcoming. Available at SSRN: <https://ssrn.com/abstract=2882713> or <http://dx.doi.org/10.2139/ssrn.2882713>
- ✓ Chen, CX, Lu, H. & Sougiannis, T. (2008). Managerial Empire Building, Corporate Governance, and the Asymmetrical Behavior of Selling, General, and Administrative costs. Working Paper. University of Illinois at Urbana – Champaign
- ✓ Cook, Douglas O. and Kieschnick, R.L. and Moussawi, Rabih, (2017). The Effects of Operating Leases on the Pricing of Stocks, Bonds, and Earnings Quality. Available at SSRN: [abstract=2778670](https://ssrn.com/abstract=2778670) (Access date: 13-02-2016).
- ✓ Dechow, P., Weili, G., & Schrand, C. (2010). Understanding earnings quality: A review of proxies, their determinants and their consequences. *Journal of Accounting and Economics* 50(2-3), 344-401
- ✓ Tang, Q. (2020) Cost Stickiness, Corporate Future Losses and Audit Costs. *American Journal of Industrial and Business Management*, 10, 110-134. doi: 10.4236/ajibm.2020.101008.
- ✓ Xue, S. and Hong, Y. (2015). Earnings Management. Corporate Governance and Expense stickiness. *China Journal of Accounting Research*. Available at: <http://dx.doi.org/10.1016/j.cjar.2015.02.00>.